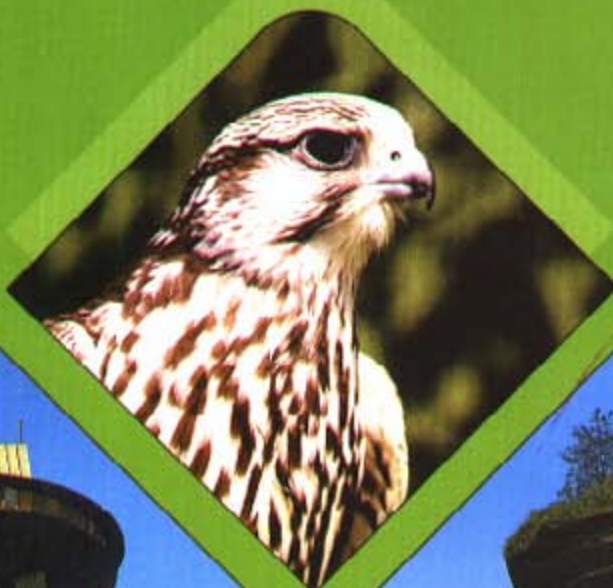

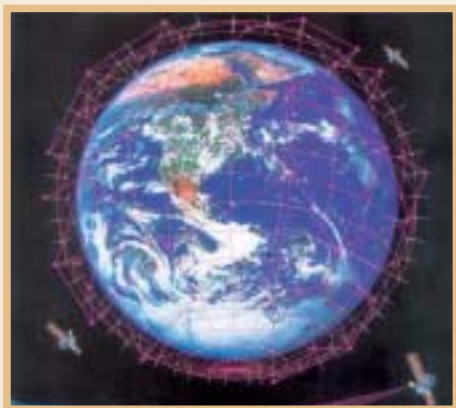

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2001**

Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky

KOMPLEXNÝ ENVIRONMENTÁLNY MONITOROVACÍ A INFORMAČNÝ SYSTÉM

● CELOPLOŠNÝ ENVIRONMENTÁLNY MONITOROVACÍ SYSTÉM

Vláda SR uznesením č. 7/2000 schválila **Koncepciu dobudovania komplexného monitorovacieho a informačného systému v životnom prostredí**, podľa ktorej ide o tieto čiastkové monitorovacie systémy (ČMS):

Tabuľka 1. Garanti a Strediská čiastkových monitorovacích systémov celoplošného environmentálneho monitorovacieho systému

ČMS	Garant	Stredisko ČMS
Ovzdušie	MŽP SR	SHMÚ Bratislava
Meteorológia a klimatológia	MŽP SR	SHMÚ Bratislava
Voda	MŽP SR	SHMÚ Bratislava
Geologické faktory	MŽP SR	ŠGÚDŠ Bratislava
Pôda	MP SR	VÚPOP Bratislava
Biota (<i>fauna a flóra</i>)	MŽP SR	ŠOP SR Banská Bystrica
Lesy	MP SR	LVÚ Zvolen
Odpady	MŽP SR	SAŽP Banská Bystrica
Cudzorodé látky v potravinách a krmivách	MP SR	VÚP Bratislava
Rádioaktívna životného prostredia	MŽP SR	SHMÚ Bratislava

Zdroj: MŽP SR

Rozbor zámerov a stavu environmentálneho monitoringu za rok 2001 vedie k tomuto konštatovaniu:

- v uznesení č. 7/2000 vláda SR uložila ministrovi životného prostredia SR a ministrovi pôdohospodárstva SR pre rok 2001 zaviesť systém kontroly a riadenia kvality v jednotlivých ČMS, akceptovateľný v krajinách EÚ, postupne s dobudovaním monitorovacieho systému. Nadväzne v roku 2001 vypracovali projekty zavedenia systému kontroly a riadenia kvality vo všetkých ČMS;

- budovanie celoplošného monitorovacieho systému sa z dôvodu nedostatku disponibilných prostriedkov realizovalo len z časti - požiadavky predstavovali 160,36 mil. Sk a skutočnosť dosiahla 62,60 mil. Sk, teda len 39,03%;

- v ČMS Voda sa pre nedostatok prostriedkov nerealizoval monitoring v 3 subsystémoch (toxicita vôd, izotopové zloženie vôd a banské vody).

Tabuľka 2. Prehľad požadovaných a poskytnutých finančných prostriedkov na realizáciu environmentálneho monitoringu v roku 2001 (mil. Sk)

Rezort	Kapitálové výdavky			Bežné výdavky		
	Požadované	Skutočnosť	%	Požadované	Skutočnosť	%
MŽP SR	155,85	60,8	39,01	97,61	81,58	83,57
MP SR	4,51	1,8	39,9	27,86	22,44	80,55
Spolu	160,36	62,60	39,03	125,47	104,02	82,90

Zdroj: MŽP SR

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky za každý rok zverejní správu o stave životného prostredia v Slovenskej republike. Príslušné ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky mu poskytnú potrebné podklady.

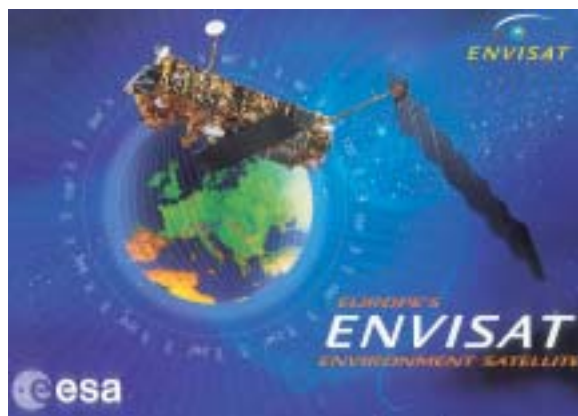
§ 33b ods. 1 zákona č 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov

● REZORTNÝ ENVIRONMENTÁLNY INFORMAČNÝ SYSTÉM

Systemy RIS

MŽP SR zabezpečovalo v roku 2001 priebežné úlohy vyplývajúce z **Koncepcie budovania rezortnej časti Štátneho informačného systému MŽP SR (RIS)**. V súlade s týmto materiálom pokračovali práce v oblasti riešenia, realizácie a prevádzky nasledovných systémov:

- ŽPNet, počítačová sieť rezortu životného prostredia,
- Metainfo, metainformačný systém,
- ISM, informačný systém monitoringu,
- ISÚ, informačný systém o území,
- ISOŽP, informačný systém odborov životného prostredia,
- VIS, vnútorný informačný systém MŽP SR.

Komunikačný systém RIS-u (ŽPNet)

V roku 2001 SAŽP pokračovala v realizácii projektu ŽPNet. Neverejná dátová sieť ŽPNet zabezpečuje vzájomné prepojenie lokálnych počítačových sietí organizácií rezortu MŽP SR: Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP), Štátna ochrana prírody (ŠOP) SR, Správa slovenských jaskýň, Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP) ako aj prepojenie Štátneho geologického ústavu D. Štúra (ŠGÚDŠ) a Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ).

V roku 2001 sa realizovala zmena analógových dátových okruhov na miestnej úrovni na digitálne v uzloch MŽP SR v Bratislave a ŠOP SR v Banskej Bystrici. V prístupových uzloch siete boli sprevádzkované modemy pre telefonické pripojenie vzdialených užívateľov prostredníctvom ISDN modemu. Rýchlosť pripojenia siete ŽPNet do Internetu bola zvýšená na 256 kbit/s.

Na pracoviskách uzlov ŽPNet - Štátna ochrana prírody SR v Banskej Bystrici a Slovenská agentúra životného prostredia v Žiline boli vybudované štruktúrované kabeláže.

Na sieti sú ako zdroje informácií prevádzkované www, databázové a aplikačné servery budované v rámci nižšie popísaných informačných systémov, ako aj národný uzol siete EIONET, ktorú prevádzkuje Európska environmentálna agentúra (EEA).

Metainformačný systém Informačného systému životného prostredia SR

V roku 2001 bola vytvorená nová verzia neverejnej internetovej databázovej aplikácie „Katalóg dátových zdrojov rezortu MŽP SR“, ktorá slúži na zber a aktualizáciu metainformácií v centrálnej databáze systému. Zároveň bola vytvorená a do prevádzky uvedená verejná časť systému, ktorá umožňuje užívateľom internetu prehľadávať databázu metainformácií. Celý systém ako aj podrobnejšie informácie o technickom riešení, normách, kontaktoch na zahraničné katalógy, a.i. sú dostupné na <http://www.iszp.sk/metainfo>.

Informačný systém monitoringu (ISM)

V zmysle schváleného **Projektu informačného systému monitoringu**, pokračovala SAŽP v roku 2001 v budovaní a prevádzkovaní ISM. Na <http://www.iszp.sk> sú vytvorené a prezentované WEB stránky so základnými informáciami o činnosti jednotlivých ČMS. Bola zostavená metadatabáza monitorovaných údajov, definované typy informácií pre jednotlivé úrovne používateľov a stanovenie prístupu k nim, ako aj základný balík informácií, ktoré budú verejne prístupné. Do **Katalógu dátových zdrojov rezortu MŽP SR** boli zbierané Metainformácie o štruktúre databáz a geografických vrstvách a dokumentoch správcov ČMS. V roku 2001 sa na základe aktualizovaných projektov čiastkových monitorovacích systémov aktualizoval aj projekt ISM.

Informačný systém o území (ISÚ)

V roku 2001 práce na projekte ISÚ kontinuálne nadväzovali na činnosti a výstupy realizované v predchádzajúcom období.

Tieto boli realizované formou viacerých subprojektov:

- Tezaurus,
- Referenčné mapové podklady,
- Metainformačný systém ISÚ,
- Rámcový dátový model ISÚ,
- Mapové overenie.

Prioritným cieľom uvedených prác bolo definovať štruktúru a obsah navrhovaného ISÚ.

Tezaurus: bol realizovaný ako samostatný subprojekt. Práce pozostávali zo spracovania slovenského prekladu Všeobecného multijazykového environmentálneho slovníka GEMET, vytvoreného v EEA v spolupráci s jej členskými krajinami. Najnovšia verzia GEMET 2.0 obsahuje 5 298 termínov v 11 jazykoch. Tezaurus je súčasťou metainformačného systému.

Referenčné mapové podklady: problematike referenčných mapových podkladov bola venovaná pozornosť ako jednej z kľúčových otázok pre tvorbu geografickej databázy.

Etapa realizovaná v roku 2001 je prezentovaná na v súčasnej dobe jedinom disponibilnom digitálnom podklade SVM 500 000 a SVM 50 000.

Metainformačný systém ISÚ: súčasné technické riešenie metainformačného systému je vytvárané a prevádzkované v SAŽP. Je založené na zbere a distribúcii metainformácií cez Internet využitím produktov Oracle Server a Oracle WebDB. Internetová aplikácia - Katalóg dátových zdrojov - je z užívateľského hľadiska budovaná ako dvojsmerný systém.

Ťažisko etapy realizovanej v roku 2001 tvoria Rámcový dátový model ISÚ a Mapové overenie.

Subprojekt **Rámcový dátový model ISÚ** definoval požadovaný rozsah informácií za viaceré profesijné okruhy, vrátane ich atribútov. V roku 2001 bolo takto spracovaných viac ako 200 pasportov z 15 profesijných okruhov.

V subprojekte **Mapové overenie** boli mapové podklady na základe mierky rozdelené na dve základné časti:

A: Regionálna úroveň mierka 1:50 000

B: Republiková úroveň mierka 1:500 000 -1 000 000.

Každá časť je zároveň tvorená základnou mapou ako i doplnkovými mapami.

Práce na uvedených subprojektoch boli realizované v dvoch navzájom súvisiacich krokoch: prvý krok pozostával z vytvorenia SW aplikácie, ktorá umožnila efektívny zber dát od špecialistov jednotlivých profesií a následne ich prenos do centrálnej databázy. V rámci tohoto kroku bola naplnená kumulatívna databáza .

Uvedené práce sú zhrnuté formou multimedialného prezentačného CD.

Informačný systém odborov životného prostredia (ISOŽP)

Projekt ISOŽP bol schválený Radou vlády SR pre informatiku ako prvý projekt podľa zákona NR SR č. 261/1995 Z. z. o štátnom informačnom systéme. Cieľom projektu je automatizácia odborných činností odborov životného prostredia okresných a krajských úradov, skvalitnenie a skrátenie rozhodovacieho procesu, prenos informácií potrebných pre vrcholové riadenie a zabezpečenie informačných tokov do iných informačných systémov.

V roku 2001 pokračovala realizácia projektu v subsysteme OVZDUŠIE úpravami a rozšírením programu NEIS. Subsystem ODPADY - programové vybavenie RISO 2000 bolo prispôbené legislatívnym zmenám vyplývajúcim z nového zákona o odpadoch a pokračoval jeho vývoj a nasadenie. Vzhľadom na to, že nie všetky pracoviská odpadového hospodárstva okresných a krajských úradov sú pripojené na internet pomocou pevnej linky, bolo potrebné spracovanie dvoch verzií programového vybavenia: program s pripojením na dátový server pevnou linkou - Internetová aplikácia a program bez pripojenia na dátový server pevnou linkou - Lokálna aplikácia. Dva dátové servery boli zriadené na pracovisku COHEM SAŽP pre internetovú aplikáciu.

Aplikačné programové vybavenie pre subsystem VPLYVY bolo vypracované pre úroveň SAŽP a pokračuje ďalšími modulmi pre ostatné úrovne procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

28.júna 2001 sa konal v Banskej Bystrici 3. Informačný deň určený pracovníkom odborov životného prostredia. Predstavil ISOŽP, aplikačné programové vybavenie Vplyvy a RISO a možnosti využitia geografického informačného systému v štátnej správe pre životné prostredie. V roku 2001 sa pokračovalo na rozpracovanom doplnku k projektu Informačného systému odborov životného prostredia pod názvom „**Geografický informačný systém odborov životného prostredia s prepojením na informačné systémy ostatných odborov verejnej správy**“. Cieľom projektu je overiť vzťahy a dátové toky pre tvorbu GIS na úrovni okresu; vytvoriť použiteľný GIS pre základnú rozhodovaciu úroveň verejnej správy; tvorba koncepčných materiálov; overenie spolupráce rezortov a organizácií; vybudovanie otvoreného integrovaného informačného systému.

Koncom roka bol tento projekt prejednaný na rezortoch a v novembri 2001 bol prijatý uznesením Rady vlády SR pre informatiku č. 29 - 5/2001, zo dňa 20.11.2001 s odporúčením prijatia vo vláde.

Vnútroň informálny systém MŽP SR (VIS)

Vnútroň informálny systém MŽP SR zabezpečuje vrcholové riadenie rezortu. V priebehu roka 2001 bola priebežne zabezpečená inovácia základného softvérového a hardvérového vybavenia VIS, administrácia a rozvoj EKO-INTRANET-u, ktorý je dôležitým zdrojom informácií pre zamestnancov MŽP SR. V rámci subsystemu Informačný systém administratívnych činností (ISA) bola vytvorená a zavedená INTRANET-ová databázová aplikácia „Systém na sledovanie úloh z uznesení vlády“.

